

Nr 159.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1917 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvaltningen av riksförsäkringsanstaltens fondmedel jämte i ämnet väckta motioner. (3:e avd.)

Uti en den 14 april 1917 dagtecknad, till riksdagen avlåten proposition (nr 227), vilken överlämnats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* godkänna nedan intagna förslag till grunder för förvaltningen av den i 19 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fond;

dels godkänna följande arvodes- och omkostnadsstat för förvaltningen av fonden att gälla tills vidare från och med år 1918:

arvode till två särskilda ledamöter i riksförsäkringsanstalten à 1,500 kr.	kronor	3,000: —
arvode till två rådgivande personer à 1,000 kr.	»	2,000: —
ersättning till suppleanter, särskilt anlitade sakkunniga personer och annat biträde, värdering i anledning av fastighetsbelåning, förvaring av fondens värdehandlingar, tryckningskostnader, resekostnader och andra expenser, förslagsvis	»	6,500: —
Summa kronor		11,500: —

dels ock medgiva, att berörda belopp må utgå av förslagsanlag, som å extra stat anvisas för upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet.

Förslag

till

Grunder

för förvaltningen av den i 19 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fond.

I. Den del av fondens medel, som ej erfordras för bestridande av dess utgifter, skall redovisas i

1) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svenska staten;

2) Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer;

3) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;

4) skuldförbindelser, för vilka fonden äger säkerhet genom inteckning i fast egendom inom femtio procent av senast fastställt taxeringsvärde eller inom sextio procent av sådant värde, som efter särskild värdering fastställs av riks-försäkringsanstalten, dock att med Konungens medgivande såsom sådan säkerhet må godkännas dylik inteckning inom två tredjedelar av senast fastställt taxeringsvärde eller på sätt nyss nämnts särskilt fastställt värde;

5) skuldförbindelser, utfärdade av centralkassa för jordbrukskredit, vilken i enlighet med bestämmelser, som Konungen meddelar, vunnit godkännande från det allmännas sida;

6) sådana andra värdehandlingar, vilka Konungen i särskilda fall efter framställning av riks-försäkringsanstalten prövar erbjuda fullgod säkerhet;

7) fordringar hos bank i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Konungen meddelas;

8) lån till företag, som äro ägnade att i olycksfallsförsäkringens intresse förebygga förlust eller nedsättning av arbetsförmågan eller att höja arbetsförmågan hos de försäkrade och som anses erbjuda nöjaktig säkerhet;

9) fastigheter, vilka med Konungens medgivande förvärvas för användning till förebyggande av förlust eller nedsättning av arbetsför-

måga eller till höjande av arbetsförmågan hos de i riks försäkringsanstalten försäkrade arbetare.

Av förenämnda medel skall minst en tiondel redovisas på sätt under 1) omförmäles, och må högst en fjärdedel redovisas på sätt under 8) angives samt högst en tjugondel såsom under 9) sägs.

Skulle något år avvikelse från ovan angivna gränser för medlens placering hava ägt rum, skall rättelse vidtagas, så snart lämpligen kan ske.

Utan hinder av vad ovan stadgats må, till skyddande av fordran, å offentlig auktion eller fondbörs inköpas egendom, som är för fordringen utmätt eller pantsatt. Egendom, vilken sålunda till skyddande av fordran inköpes, skall åter avyttras, så snart lämpligen kan ske.

II. Förvaltningen av fonden handhaves av riks försäkringsanstalten.

I behandlingen inom riks försäkringsanstalten av frågor om placering av fondens medel enligt vad ovan sagts samt om förändring av sådan placering skola deltaga

generaldirektören och chefen för riks försäkringsanstalten;

två byråchefer i riks försäkringsanstalten, som av Konungen därtill förordnas, samt

två av Konungen för tre år i sänder förordnade, på det finansiella området erfarna personer.

I överläggningarna men ej i besluten angående nyssnämnda frågor skola dessutom deltaga två av Konungen för tre år i sänder förordnade personer, av vilka den ene utses bland de arbetsgivare, vilkas arbetare äro försäkrade i riks försäkringsanstalten, samt den andre bland nämnda arbetare.

Konungen utser en suppleant för var och en av de särskilt förordnade ledamöterna i anstalten ävensom för var och en av de rådgivande personerna; och äger anstalten utse erforderligt antal suppleanter för dess egna ledamöter.

För besluts fattande om placering av fondens medel på sätt under I 8) omförmäles erfordras, att minst fyra av de i beslutet deltagande äro därom ense.

III. Konungen äger bestämma, att, därest fondens tillgångar vid verkställd försäkringsteknisk utredning finnas sådant medgiva med hänsyn till de förpliktelser, som åligga fonden, viss mindre del av densamma må användas för bestridande av kostnader för åtgärder, ägnade att i olycksfallsförsäkringens intresse förebygga förlust eller nedsättning av arbetsförmågan eller höja arbetsförmågan hos de försäkrade, och skola dessa medel ställas till riks försäkringsanstaltens för-

fogande att av anstalten för angivna ändamål disponeras i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Konungen meddelas.

IV. De närmare bestämmelser, som härutöver erfordras för fondens förvaltning, meddelas av Konungen.

Dessa grunder skola lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1918.

Beträffande motiveringen till Kungl. Maj:ts förevarande förslag tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang med den kungl. propositionen har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (nr 152) av greve *J. G. Lagerbjelke* och den andra inom andra kammaren (nr 453) av herr *K. E. H. Hildebrand*, vari hemställts, att riksdagen måtte för sin del beträffande förvaltningen av olycksfallsförsäkringsfondens medel besluta, att den del av sagda medel, som ej erfordras för bestridande av fondens utgifter, skall till minst en sjättedel redovisas i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svenska staten.

I fråga om den till stöd för berörda förslag lämnade utredningen får utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

I likhet med departementschefen anser utskottet, att riks-försäkringsanstaltens fondmedel böra, i enlighet med vad som fastslagits beträffande pensionsförsäkringsfonden, förvaltas uteslutande med hänsyn till de ändamål, för vilka de hopbragts.

Vad placeringen av fondens medel angår, måste denna givetvis anordnas så, att den erbjuder säkerhet mot förluster och att som regel så hög avkastning vinnes, som med behörigt aktgivande på säkerhetssynpunkten befinnes möjlig. Jämsides med dessa fordringar kommer emellertid, i likhet med vad fallet är i fråga om pensionsförsäkringsfonden, hänsynen till de direkta och indirekta fördelar, som kunna beredas försäkringen därigenom, att fondmedel utlånas eller användas till allmännyttiga företag, ägnade att förebygga förlust eller nedsättning av arbetsförmågan hos de försäkrade, såsom befrämjandet av lämpliga skyddsanordningar samt upprättande eller understödjande av sjukvårdsinrättningar och konvalescenthem m. m. Kostnaden för utgående ersättningar kommer därigenom att minskas, varav i sin ordning en nedsättning av försäkringsavgifterna följer.

Enligt propositionen skall minst en tiondel av fonden redovisas i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svenska staten. Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att någon del av fonden bör placeras i statspapper, har funnit sig kunna godtaga den av Kungl. Maj:t i sådant avseende gjorda framställningen. Härav följer, att utskottet icke kunnat biträda motionärernas förslag om förhöjning av denna del från av Kungl. Maj:t föreslagna en tiondedel till en sjättedel.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under I, II, III och IV i förslaget till grunder för fondförvaltningen föreslagit, har utskottet ansett sig böra biträda.

Då utskottet ej heller haft något att erinra mot den av Kungl. Maj:t föreslagna arvodes- och omkostnadsstaten för fondförvaltningen, får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition och med avslag å greve Lagerbjelkes och herr Hildebrands ovanberörda motioner, i vad de skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag, må

A) godkänna följande förslag till

Grunder för förvaltningen av den i 19 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fond.

I. Den del av fondens medel, som ej erfordras för bestridande av dess utgifter, skall redovisas i

1) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svenska staten;

2) Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer;

3) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;

4) skuldförbindelser, för vilka fonden äger säkerhet genom inteckning i fast egendom inom femtio procent av senast fastställt taxeringsvärde eller inom sextio procent av sådant värde, som efter särskild värdering

fastställas av riks försäkringsanstalten, dock att med Konungens medgivande såsom sådan säkerhet må godkännas dylik inteckning inom två tredjedelar av senast fastställt taxeringsvärde eller på sätt nyss nämnts särskilt fastställt värde;

5) skuldförbindelser, utfärdade av centralkassa för jordbrukskredit, vilken i enlighet med bestämmelser, som Konungen meddelar, vunnit godkännande från det allmännas sida;

6) sådana andra värdehandlingar, vilka Konungen i särskilda fall efter framställning av riks försäkringsanstalten prövar erbjuda fullgod säkerhet;

7) fordringar hos bank i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Konungen meddelas;

8) lån till företag, som äro ägnade att i olycksfallsförsäkringens intresse förebygga förlust eller nedsättning av arbetsförmågan eller att höja arbetsförmågan hos de försäkrade och som anses erbjuda nöjaktig säkerhet;

9) fastigheter, vilka med Konungens medgivande förvärvas för användning till förebyggande av förlust eller nedsättning av arbetsförmåga eller till höjande av arbetsförmågan hos de i riks försäkringsanstalten försäkrade arbetare.

Av förenämnda medel skall minst en tiondedel redovisas på sätt under 1) omförmäles, och må högst en fjärdedel redovisas på sätt under 8) anges samt högst en tjugondel såsom under 9) sägs.

Skulle något år avvikelse från ovan angivna gränser för medlens placering hava ägt rum, skall rättelse vidtagas, så snart lämpligen kan ske.

Utan hinder av vad ovan stadgats må, till skyddande av fordran, å offentlig auktion eller fondbörs inköpas egendom, som är för fordringen utmätt eller pantsatt. Egendom, vilken sålunda till skyddande av fordran inköpes, skall åter avyttras, så snart lämpligen kan ske.

II. Förvaltningen av fonden handhaves av riks försäkringsanstalten.

I behandlingen inom riks försäkringsanstalten av frågor om placering av fondens medel enligt vad ovan sagts samt om förändring av sådan placering skola deltaga

generaldirektören och chefen för riks försäkringsanstalten;

två byråchefer i riks försäkringsanstalten, som av Konungen därtill förordnas, samt

två av Konungen för tre år i sänder förordnade, på det finansiella området erfarna personer.

I överläggningarna men ej i besluten angående nyssnämnda frågor skola dessutom deltaga två av Konungen för tre år i sänder förordnade personer, av vilka den ene utses bland de arbetsgivare, vilkas arbetare äro försäkrade i riks försäkringsanstalten, samt den andre bland nämnda arbetare.

Konungen utser en suppleant för var och en av de särskilt förordnade ledamöterna i anstalten ävensom för var och en av de rådgivande personerna; och äger anstalten utse erforderligt antal suppleanter för dess egna ledamöter.

För besluts fattande om placering av fondens medel på sätt under I 8) omförmäles erfordras, att minst fyra av de i beslutet deltagande äro därom ense.

III. Konungen äger bestämma, att därest fondens tillgångar vid verkställd försäkringsteknisk utredning befinnas sådant medgiva med hänsyn till de förpliktelser, som åligga fonden, viss mindre del av densamma må användas för bestridande av kostnader för åtgärder, ägnade att i olycksfallsförsäkringens intresse förebygga förlust eller nedsättning av arbetsförmågan eller höja arbetsförmågan hos de försäkrade, och skola dessa medel ställas till riks försäkringsanstaltens förfogande att av anstalten för angivna ändamål disponeras i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Konungen meddelas.

IV. De närmare bestämmelser, som häröver erfordras för fondens förvaltning, meddelas av Konungen.

Dessa grunder skola lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1918.

B) godkänna följande arvodes- och omkostnadsstat för förvaltningen av fonden att gälla tills vidare från och med år 1918:

arvode till två särskilda ledamöter i riksförsäkringsanstalten à 1,500 kr. kronor	3,000: —
arvode till två rådgivande personer à 1,000 kr. »	2,000: —
ersättning till suppleanter, särskilt anlitade sakkunniga personer och annat biträde, värdering, i anled- ning av fastighetsbelåning, förva- ring av fondens värdehandlingar, tryckningskostnader, resekostnader och andra expenser, förslagsvis ... »	6,500: —
Summa kronor	11,500: —

C) medgiva, att berörda belopp må utgå av förslagsanslag, som å extra stat anvisas för upprätthållande av riks-försäkringsanstaltens verksamhet.

Stockholm den 18 maj 1917.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar O. M. Strömberg, H. F. Lamm, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, O. Bergqvist, A. C. Lindblad, I. E. G. Svensson, J. L. Widell, greve N. F. Posse, N. O. Bruce, J. S. Almer och C. G. Österberg samt

från andra kammaren: herrar A. Ekman, H. Andersson i Skivarp, K. V. Rydén i Malmö, C. Persson i Stallerhult, J. Ström, A. Anderson i Råstock, A. R. Lundblad, J. Erlansson, N. O. Strid, J. Pålsson och K. A. Tengdahl.